

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>**Zákony ktorej krajiny platia?**

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [de](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

nemčina

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#).

Swipe to change

Zákony ktorej krajiny platia?

Rakúsko

1 Pramene platných noriem**1.1 Vnútroštátne normy**

Rakúske medzinárodné právo súkromné je kodifikované. Základnou právnou normou je zákon o medzinárodnom práve súkromnom (zákon o MPS, *Gesetz über das internationale Privatrecht – IPR-Gesetz*) z 15. júna 1978, BGBl. č. 304/1978. Tieto kolízne ustanovenia existujú mimo zákona o MPS:

§ 13a spolkového zákona z 8. marca 1979, ktorým sa prijímajú ustanovenia o ochrane spotrebiteľa (zákon o ochrane spotrebiteľov, *Konsumentenschutzgesetz – KSchG*), BGBl. č. 140/1979,

§ 11 spolkového zákona o nadobúdaní práv na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností (zákon o časovo vymedzenom užívaní, *Teilzeitnutzungsgesetz – TNG*), BGBl. I č. 32/1997,

§ 20 spolkového zákona, ktorým sa vykonáva smernica 93/7/EHS o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu Európskeho spoločenstva, BGBl. I č. 67/1998,

§ 23 spolkového zákona o občianskoprávnej zodpovednosti za škody spôsobené rádioaktivitou (zákon o nukleárnej zodpovednosti 1999, *Atomhaftungsgesetz 1999 – AtomHG 1999*), BGBl. I č. 170/1998,

§ 16 a § 18 spolkového zákona o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov (zákon o konečnom zúčtovaní, *Finalitätsgesetz*), BGBl. I č. 98/2001,

§ 221 až 235 zákona o insolvenčnom konaní (*Insolvenzordnung*).

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

V zmysle § 53 zákona o MPS týmto zákonom nie sú dotknuté medzinárodné dohody, ktoré majú prednosť pred ustanoveniami tohto zákona, ako aj pred ostatnými vnútroštátnymi kolíznymi normami. Kolízne právo zahŕňajú **nasledujúce mnohostranné dohovory**, ku ktorým Rakúsko pristúpilo:

Haagsky dohovor z 24. októbra 1956 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť voči deťom,

Haagsky dohovor z 5. októbra 1961 o právomoci orgánov a rozhodnom práve vo veciach ochrany maloletých,

Haagsky dohovor z 5. októbra 1961 o rozhodnom práve pre formu závetov,

Haagsky dohovor zo 4. mája 1971 o práve použiteľnom na dopravné nehody,

Dohovor ICCS z 20. septembra 1970 o legitímácii prostredníctvom následného manželstva,

Haagsky dohovor z 19. októbra 1996 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa,

Haagsky dohovor z 13. januára 2000 o medzinárodnej ochrane dospelých,

Haagsky protokol z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Kolízne ustanovenia obsahujú tieto dvojstranné zmluvy:

Zmluva o priateľstve a trvalom pobyte z 9. septembra 1959 medzi Rakúskom a Iránom,

Zmluva zo 16. decembra 1954 medzi Rakúskou republikou a Federatívnou ľudovou republikou Juhoslávia o vzájomnom právnom styku,

Zmluva z 11. decembra 1963 medzi Rakúskou republikou a Poľskou ľudovou republikou o vzájomných vzťahoch v občianskoprávných veciach a o dokumentácii.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem**2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy**

Cudzí právny poriadok sa uplatňuje z úradnej moci a v jeho pôvodnom rozsahu pôsobnosti (§ 3 zákona o MPS).

2.2 Spätný odkaz

Podľa § 5 zákona o MPS sa spätný a ďalší odkaz použije, iba ak sa neodkazuje zvlášť na hmotné právo iného štátu. Ak cudzí právny poriadok odkazuje späť na rakúske právo, rozhodným právom je rakúske právo. Ak cudzí právny poriadok odkazuje na právo, na ktoré už bol odkaz uvedený, rozhodným právom je právo, na ktoré smeroval prvý odkaz.

2.3 Zmena kolízneho kritéria

Dodatočná zmena podmienok rozhodujúcich pre kolízne kritérium určitého právneho poriadku za bežných okolností nemá vplyv na už skončené okolnosti danej veci (§ 7 zákona o MPS), hoci niektoré osobitné kolízne normy obsahujú výnimky z tejto zásady. Pre skončené skutkové okolnosti je preto v zásade rozhodné právo v čase uskutočnenia skutkovej okolnosti a pre trvajúce skutkové okolnosti právo v čase posudzovania.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

Právo, na ktoré sa odkazuje, sa neuplatní v prípade, ak by jeho uplatňovanie malo dôsledky, ktoré sú nezlučiteľné so základnými hodnotami rakúskeho právneho poriadku (§ 6 zákona o MPS).

Rakúske právo obsahuje ustanovenia, ktoré sa uplatňujú bez ohľadu na normy MPS (imperatívne normy). Niektoré z týchto ustanovení majú povahu imperatívnych noriem na základe ich znenia, iné ako dôsledok ich účelu.

Imperatívny normami sú napríklad § 7, 7a a 7b zákona, ktorým sa mení právna úprava v oblasti pracovných zmlúv (*Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz – AVRAG*), podľa ktorého majú zamestnanci v Rakúsku bez ohľadu na rozhodné právo nárok minimálne na mzdy dojednané v kolektívnej zmluve a základnú dovolenku. Ďalšou imperatívnou normou je § 13a ods. 2 KSchG, podľa ktorej sa § 6 KSchG (o neprípustných zmluvných podmienkach), § 864a Občianskeho súdneho poriadku (ABGB) (o platnosti neobvyklých ustanovení vo všeobecných obchodných podmienkach a zmluvných formulároch) a § 879 ods. 3 ABGB (o neplatnosti zjavne znevýhodňujúcich zmluvných ustanovení vo všeobecných obchodných podmienkach a zmluvných

formulároch na ochranu spotrebiteľov) uplatňuje bez ohľadu na rozhodné právo na zmluvy, ktoré sú uzavreté v súvislosti s činnosťou vykonávanou podnikateľským subjektom v Rakúsku, ktorej predmetom je uzatváranie takýchto zmlúv.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Cudzie právo sa zisťuje z úradnej moci. Na tento účel môže súd využiť súčinnosť strán, informácie spolkového ministerstva spravodlivosti alebo znalecké posudky. Ak napriek značnému vynaloženému úsiliu nie je možné zistiť cudzie právo, uplatňuje sa rakúske právo (§ 4 zákona o MPS).

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Zmluvné záväzky, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6), sú posudzované podľa práva, ktoré strany výslovne a rozhodne určia. Ak nebolo zvolené žiadne právo, je rozhodné právo štátu, v ktorom má svoje obvyklé miesto pobytu (sídlo) strana poskytujúca službu, ktorá je charakteristická pre zmluvu (§ 35 zákona o MPS).

Na spotrebiteľské zmluvy sa uplatňujú osobitné kolízne normy. V § 13a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľov (KSchG) sú vykonané kolízne normy viacerých smerníc o ochrane spotrebiteľov. Toto ustanovenie predovšetkým obmedzuje slobodu zvoliť si právo v záujme ochrany spotrebiteľov.

3.2 Mimozmluvné záväzky

Pokiaľ mimozmluvné nároky na náhradu škody nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 864/2007 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím II) (Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 40), sú posudzované podľa práva, ktoré strany výslovne a rozhodne určia. Ak si žiadne právo nezvolili, je rozhodné právo štátu, v ktorom sa uskutočnil úkon, ktorým sa spôsobila škoda. Ak však majú zúčastnené strany bližší vzťah k právu jedného a toho istého iného štátu, rozhodným právom je právo tohto štátu (§ 48 zákona o MPS).

Toto kolízne pravidlo ustanovuje rozhodné právo pre otázky týkajúce sa toho, či vznikla povinnosť nahradiť škodu, kto je povinný túto náhradu škody zaplatiť a aká je dlžná suma. Zahŕňa tiež otázky spoluúčasti pri nedbanlivosti a priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi, ako aj zákonných premlčacích lehôt pri nárokoch na náhradu škody.

O nárokoch na náhradu škody vyplývajúcich z **dopravných nehôd**, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti Haagskeho dohovoru zo 4. mája 1971 o právne použiteľnom na dopravné nehody, sa rozhoduje podľa tohto dohovoru.

O mimozmluvných nárokoch na náhradu škôd vzniknutých v Rakúsku v dôsledku **ionizujúceho žiarenia** sa na žiadosť poškodeného rozhoduje podľa rakúskeho práva (§ 23 ods. 1 AtomHG 1999). Ak sa ionizujúcim žiarením spôsobí škoda v zahraničí a rozhoduje sa o nej podľa rakúskeho práva, škoda sa nahrádza len v rozsahu, v akom to umožňuje osobný štatút poškodeného (§ 23 ods. 2 AtomHG 1999).

Nariadením Rím II sa stanovuje, akým právom sa riadi **konanie bez príkazu** (*negotiorum gestio*) alebo **nároky vyplývajúce z bezdôvodného obohatenia**.

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

Osobný štatút osôb je právo toho štátu, ktorého sú štátnymi príslušníkmi. Ak má osoba viac ako jednu štátnu príslušnosť, rozhodným právom je právo toho štátu, ku ktorému má táto osoba najbližší vzťah. Rakúska štátna príslušnosť je však vždy rozhodná. V prípade utečencov a osôb bez štátnej príslušnosti sa osobný štatút riadi právom toho štátu, v ktorom majú obvyklé miesto pobytu (§ 9 zákona o MPS).

Používanie **mena** osoby sa posudzuje podľa príslušného osobného štatútu bez ohľadu na to, na akom základe sa o prijímaní mien rozhoduje (§ 13 zákona o MPS).

Napríklad mená manželov sa preto neposudzujú podľa manželského štatútu, ale podľa štatútu mena. Na formu vyhlásenia o používaní mien sa uplatňuje všeobecný formálny štatút podľa § 8 zákona o MPS. (Forma právneho úkonu sa takisto posudzuje podľa rovnakého práva ako samotný právny úkon. Je však postačujúce splniť formálne požiadavky štátu, v ktorom sa právny úkon vykonáva.) Podľa judikatúry sa meno prijaté na základe predchádzajúceho osobného štatútu nemení jednoduchou zmenou osobného štatútu (štátnej príslušnosti).

Právna spôsobilosť osoby a jej spôsobilosť na právne úkony sa takisto určujú podľa jej osobného štatútu (§ 12 zákona o MPS). Tento odkaz obsahuje aj prípadné obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, napríklad v dôsledku duševného ochorenia, ale nie spôsobilosti na uzavretie manželstva. Ak osoba dosiahne potrebný vek, je právne spôsobilou, aj keď by ňou ešte nebola podľa nového osobného štatútu.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

3.4.1 Vznik vzťahu rodič – dieťa

Podmienky **manželského pôvodu dieťaťa** a jeho zapretia sa posudzujú podľa osobného štatútu, ktorý mali rodičia v čase narodenia dieťaťa, alebo ak pred narodením došlo k rozvodu, v čase rozvodu. Ak majú rodičia rozdielne osobné štatúty, rozhodný je osobný štatút dieťaťa v čase narodenia. K oblastiam uplatňovania tejto kolíznej normy patria domnienka otcovstva manžela, dôvody na zapretie manželského pôvodu a takisto otázky týkajúce sa toho, kto je oprávnený zaprieť manželský pôvod a aké sú lehoty na zapretie manželského pôvodu.

Podmienky **legitímácie** nemanželského dieťaťa prostredníctvom vyhlásenia manželského pôvodu (teda prostredníctvom aktu orgánu štátnej moci, nie prostredníctvom následného uzavretia manželstva) sa posudzujú podľa osobného štatútu otca (§ 23 zákona o MPS).

Podľa dohovoru o legitímácii je legitímácia prostredníctvom následného uzavretia manželstva rodičov platná, ak je platná podľa vnútroštátneho práva otca alebo matky.

Podmienky **určenia a uznania otcovstva** vo vzťahu k nemanželskému dieťaťu sa posudzujú podľa osobného štatútu dieťaťa v čase narodenia. Neskorší osobný štatút dieťaťa je rozhodný v prípade, ak je určenie alebo uznanie podľa neho prípustné, ale nie je prípustné podľa osobného štatútu v čase narodenia. Právo, podľa ktorého sa určuje alebo uznáva otcovstvo, je rozhodné aj pre jeho zapretie (§ 25 zákona o MPS).

Vzťah medzi rodičom a dieťaťom: Účinky manželského pôvodu a legitímácie dieťaťa, ako aj jeho nemanželského pôvodu sa posudzujú podľa jeho osobného štatútu. § 24 a 25 zákona o MPS sa vzťahujú na otázky starostlivosti o dieťa a jeho výchovy, správy a užívania majetku dieťaťa, zastupovania pri právnych úkonoch jedným alebo obidvomi rodičmi vrátane potreby úradného súhlasu s niektorými právnymi úkonmi pri zastupovaní a v prípade manželských detí na úpravu rodičovských práv a povinností po rozvoďte rodičov a vzájomné pohľadávky na výživné. Tieto ustanovenia sa z veľkej časti prekrývajú s Haagskym dohovorem o ochrane detí a s Haagskym dohovorem o ochrane maloletých z roku 1961 (vo vzťahu k Turecku a Macao) (v prípadoch jeho pretrvávajúcej účinnosti). Podľa toho musia príslušné orgány uplatňovať ich vlastné právo s ohľadom na opatrenia na ochranu maloletých. Vo všeobecnosti sú príslušnými orgány v štáte miesta pobytu dieťaťa.

Zatiaľ čo v otázkach rodičovstva je rozhodujúci osobný štatút v určitom čase, neplatí to pre vzťah medzi rodičom a dieťaťom, pri ktorom je dôležitý príslušný osobný štatút dieťaťa. Ak sa zmení osobný štatút, vzťah medzi rodičom a dieťaťom sa od dátumu zmeny štatútu (zmeny skutkovej podstaty relevantnej z hľadiska kolízneho kritéria, štátnej príslušnosti) posudzuje podľa nového osobného štatútu.

Judikatúra opakovane neuplatnila predpisy cudzích právnych poriadkov týkajúce sa rodičovských práv a povinností s odôvodnením, že nezohľadňujú záujem dieťaťa, keďže sú v **rozpore s verejným poriadkom**.

3.4.2 Adopcia

Podmienky osvojenia dieťaťa a jeho ukončenia závisia podľa § 26 zákona o MPS od osobného štatútu každého osvojiteľa. Okrem toho je rozhodujúci osobný štatút dieťaťa, v prípade maloletých detí však iba vtedy, ak sa vyžaduje súhlas dieťaťa alebo tretej strany, s ktorou je dieťa v rodinnom vzťahu. K podmienkam osvojenia dieťaťa patrí napr. vek osvojiteľa, vekový rozdiel medzi osvojiteľmi a osvojencom a otázka toho, či a za akých podmienok bráni osvojeniu dieťaťa existencia biologických detí osvojiteľa, ako aj prípadné podmienky súhlasu vrátane možnosti úradne nahradiť odmietnutý súhlas. Účinky osvojenia dieťaťa sa posudzujú podľa osobného štatútu osvojiteľa a v prípade osvojenia manželmi podľa práva, ktoré je rozhodné pre osobné právne účinky manželstva. Po smrti jedného z manželov je v tejto veci rozhodný osobný štatút druhého manžela. Účinky osvojenia dieťaťa z hľadiska dedenia sa neposudzujú podľa štatútu osvojenia, ale podľa štatútu dedenia. Samotné osvojenie dieťaťa je skončenou skutkovou okolnosťou, takže rozhodnutie o ňom sa nemení, ak sa následne zmení osobný štatút alebo kolízne kritérium. Osvojenie dieťaťa je trvalý právny vzťah. Štatút, ktorý je rozhodný pre účinky osvojenia dieťaťa, sa preto mení. Závisí od osobného štatútu osvojiteľa.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

3.5.1 Manželstvo

Forma uzavretia manželstva v Rakúsku sa posudzuje podľa rakúskeho práva a forma uzavretia manželstva v zahraničí podľa osobného štatútu každého zo snúbencov. Je však postačujúce splniť formálne požiadavky miesta, na ktorom sa manželstvo uzatvára (§ 16 zákona o MPS). Obmedzeným odkazom na formálne požiadavky miesta uzavretia manželstva sú myslené iba hmotnoprávne normy práva, na ktoré sa odkazuje, takže prípadný spätný alebo ďalší odkaz podľa miestneho práva je bezvýznamný (výnimka z § 5 zákona o MPS).

Podmienky uzavretia manželstva a neplatnosti manželstva a podmienky **vyhlásenia neplatnosti manželstva** (odlišné od rozvodu) sa posudzujú v prípade každého zo snúbencov podľa ich osobného štatútu (§ 17 zákona o MPS). Ak však právo, ktoré je rozhodné podľa osobného štatútu jedného alebo oboch snúbencov, nepredpokladá uzatvorenie manželstva z dôvodu pohlavia jedného alebo oboch snúbencov, musia sa podmienky uzavretia manželstva posúdiť podľa práva štátu, v ktorom bolo manželstvo uzatvorené.

Táto kolízna norma sa týka všetkých hmotnoprávných podmienok uzavretia manželstva, inými slovami požadovaného veku, absencie prekážok pre uzavretie manželstva, prípadných požiadaviek súhlasu a ich nahradenia.

Podľa § 18 zákona o MPS sa **osobné právne účinky manželstva** posudzujú podľa spoločného osobného štatútu manželov. Ak nemajú spoločný osobný štatút, posudzujú sa podľa posledného spoločného osobného štatútu, ak ho ešte niektorý z nich má. V opačnom prípade sa posudzujú podľa práva štátu, v ktorom majú obidvaja manželia obvyklé miesto pobytu. Ak takéto miesto pobytu neexistuje, posudzujú sa podľa práva štátu, v ktorom mali obidvaja posledné obvyklé miesto pobytu, ak ho ešte niektorý z nich má.

Do oblasti uplatňovania tejto kolíznej normy patrí povinnosť manželského spolužitia, dôsledky pre bydlisko, povinnosť poskytovať pomoc a takisto nárok manžela na výživné. Nezahŕňa však práva týkajúce sa mien manželov alebo majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku. Tento odkaz sa môže meniť. Ak sa zmení kolízne kritérium, môže byť rozhodné iné právo.

3.5.2 Nemanželské páry a partnerstvá

Zákonom o registrovanom partnerstve (*Gesetz über die eingetragene Partnerschaft*) boli do zákona o MPS zavedené § 27a až 27d.

Podmienky (aj forma) registrovaného partnerstva, jeho **neplatnosť** a **zrušenie z dôvodu nedostatkov pri uzavretí** sa posudzujú podľa práva štátu, v ktorom bolo uzavreté (§ 27a zákona o MPS).

Podľa § 27b zákona o MPS sa **osobné účinky registrovaného partnerstva** posudzujú podľa práva štátu, v ktorom majú registrovaní partneri svoje spoločné obvyklé miesto pobytu. Ak takéto miesto pobytu neexistuje, posudzujú sa podľa práva štátu, v ktorom mali obidvaja posledné obvyklé miesto pobytu, ak ho ešte niektorý z nich má. Ak nie je možné uplatniť právo pobytu alebo ak nie sú upravené osobné právne účinky, rozhodný je spoločný osobný štatút registrovaných partnerov. Ak nemajú spoločný osobný štatút, rozhodný je posledný spoločný osobný štatút, ak ho ešte niektorý z nich má. V opačnom prípade sa uplatní rakúske právo. Platí to aj vtedy, ak osobný štatút neupravuje osobné právne účinky registrovaného partnerstva.

Úprava **majetkových práv** registrovaného partnerstva sa posudzuje podľa práva rozhodného podľa **nariadenia (EÚ) 2016/1104, ktoré sa týka otázok majetkových režimov v registrovaných partnerstvách**, uplatniteľného od 29. januára 2019.

Zrušenie registrovaného partnerstva, ktoré sa nezakladá na nedostatkoch pri uzavretí, sa riadi právom štátu, v ktorom majú registrovaní partneri v čase zrušenia svoje spoločné obvyklé miesto pobytu. Ak takéto miesto pobytu neexistuje, riadi sa právom štátu, v ktorom mali svoje posledné spoločné obvyklé miesto pobytu, ak ho ešte niektorý z nich má. Ak nie je možné uplatniť právo pobytu alebo ak nemôže byť registrované partnerstvo na základe uplatnených skutočností zrušené, rozhodný je spoločný osobný štatút registrovaných partnerov. Ak nemajú spoločný osobný štatút, rozhodný je posledný spoločný osobný štatút, ak ho ešte niektorý z nich má. V opačnom prípade sa uplatní rakúske právo. Platí to aj vtedy, ak osobný štatút nepripúšťa zrušenie registrovaného partnerstva na základe uplatnených skutočností.

3.5.3 Rozvod a súdna rozluka

Aspekty **rozvodu**, ktoré nie sú upravené nariadením Rím III [nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku, Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2010, s. 10] (majetkovoprávne účinky rozvodu), sa podľa § 20 zákona o MPS posudzujú podľa práva, ktoré je rozhodné pre osobné právne účinky manželstva. V tejto súvislosti je relevantný dátum rozvodu. Odkaz sa preto nemôže meniť.

Majetkový režim manželov sa posudzuje podľa práva rozhodného podľa **nariadenia (EÚ) 2016/1103, ktoré sa týka otázok majetkových režimov manželov**, uplatniteľného od 29. januára 2019.

Rozluku rakúske právo nepozná. Ak nie je upravená nariadením Rím III, riešila by sa kolízia v súlade s § 1 zákona o MPS podľa najbližšieho vzťahu.

Najbližší vzťah by pravdepodobne našla judikatúra analogicky podľa § 20 zákona o MPS.

3.5.4 Vyživovacia povinnosť

V nariadení Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1 – nariadenie EÚ o vyživovacej povinnosti), sa v súvislosti so štatútom výživného odkazuje na Haagsky protokol z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť. Podľa neho je primárne rozhodné právo štátu, v ktorom má oprávnený na výživné svoje obvyklé miesto pobytu (doplnené o tendencie k právnemu poriadku konajúceho súdu, osobitné kolízne kritériá, defenzívnu doložku voči „prekvapivým“ nárokom a veľmi reštriktívnu možnosť voľby rozhodného práva).

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

Majetkový režim manželov sa posudzuje podľa práva rozhodného podľa **nariadenia (EÚ) 2016/1103, ktoré sa týka otázok majetkových režimov manželov**, uplatniteľného od 29. januára 2019 (pozri vyššie).

3.7 Závety a dedičstvo

Dedenie je upravené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 107). Pre staré prípady platí § 28 zákona o MPS. Podľa neho je rozhodný osobný štatút poručiťela v čase smrti. V tejto kolíznej norme boli v zásade upravené aj

ručenia za pozostalostné dlhy a nadobudnutie dedičstva. Ak sa však dedičské konanie uskutočnilo v Rakúsku, o ručení za pozostalostné dlhy a nadobudnutí dedičstva sa rozhodovalo podľa rakúskeho práva (§ 28 ods. 2 zákona o MPS).

3.8 Nehnuteľnosti

Nadobudnutie a strata vecných práv k hmotnému majetku vrátane držby sa posudzujú podľa práva štátu, v ktorom sa majetok nachádza v čase uskutočnenia skutkových okolností vedúcich k nadobudnutiu alebo strate. Právny druh majetku a obsah týchto práv sa posudzuje podľa práva štátu, v ktorom sa majetok nachádza (§ 31 zákona o MPS).

Oblasť uplatňovania tejto kolíznej normy zahŕňa najmä vlastnícke právo, vecné bremená (na nehnuteľnosti), záložné právo, stavebné právo, vlastníctvo bytov, ako aj zádržné práva účinné voči tretím osobám a výhradu vlastníckeho práva. V tomto práve sú upravené aj dôsledky prevodu vlastníctva.

Následná zmena miesta nemá vplyv na rozhodné právo, pretože nadobudnutie práva predstavuje skončenú skutkovú okolnosť.

Účinky nadobudnutia práva sú založené na práve príslušného miesta. Kolízne kritérium sa preto môže meniť. Otázky týkajúce sa rozsahu ochrany vlastníka, to, či a v akom rozsahu má osoba s majetkovým právom možnosť s ním nakladať, napríklad či je možné predať majetok zaťažený záložným právom bez rozhodnutia súdu, ako aj ďalšie otázky sa takisto posudzujú podľa tohto práva.

Existuje osobitná úprava pre **dopravné prostriedky** (§ 33 zákona o MPS). Vecné práva k plavidlám a lietadlám, ktoré sú zapísané v registri, sa posudzujú podľa práva štátu registrácie. V prípade železničných vozidiel je rozhodné právo štátu, v ktorom majú sídlo riadiace orgány železničnej spoločnosti, ktorá tieto vozidlá prevádzkuje. Pre zákonné a iné povinné záložné právo alebo zákonné zádržné právo na zabezpečovanie pohľadávok z náhrady škody spôsobenej vozidlom alebo zo súvisiacich nákladov je rozhodné právo štátu, v ktorom sa nachádza tento majetok pri naplnení skutkovej podstaty.

Existuje aj osobitná úprava pre **nehnuteľný hmotný majetok**. Ak je vecné právo k nehnuteľnému majetku takisto súčasťou oblasti uplatňovania inej kolíznej normy (napríklad normy pre úpravu majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku), prednosť má ten odkaz na majetkové právo, ktorý je kolíznym kritériom v prospech práva štátu, v ktorom sa majetok nachádza.

Pre **nehmotný majetok** neexistuje žiadna kolízna norma. V súlade s § 1 zákona o MPS sa o ňom rozhoduje podľa majetkového práva upraveného tým právnym poriadkom, ku ktorému existuje najbližší vzťah. Listinné podložené práva sa posudzujú podľa *lex cartae*. § 33a zákona o MPS, ktorým sa vykonáva článok 9 smernice 2002/47/ES o dohodách o finančných zárukách so širšou oblasťou pôsobnosti, obsahuje osobitnú normu pre záruky v podobe zaknihovaných cenných papierov. V prípade cenných papierov v zúčtovacích systémoch sa uplatňujú osobitné úpravy § 16 a 18 zákona o konečnom zúčtovaní (*Finalitätsgesetz*), ktorým sa vykonáva smernica 98/26/ES o konečnom zúčtovaní.

3.9 Platobná neschopnosť

Medzinárodné **insolvenčné právo** je upravené v siedmej časti zákona o insolvenčnom konaní (*Insolvenzordnung* – IO). Podľa § 217 zákona o insolvenčnom konaní sa tieto ustanovenia uplatňujú iba vtedy, ak nie je inak ustanovené v medzinárodnom práve a predovšetkým v právnych aktoch Európskych spoločenstiev, najmä v nariadení (EÚ) 2015/848 o insolvenčnom konaní (nariadenie EÚ o insolvenčnom konaní). Obsahovo zodpovedajú tieto úpravy prevažne príslušným ustanoveniam nariadenia EÚ o insolvenčnom konaní.

V zásade sa na podmienky začatia insolvenčného konania a účinky tohto konania uplatňuje právo štátu, v ktorom sa konanie začína. Konkrétne § 221 až 235 zákona o insolvenčnom konaní obsahujú pravidlá týkajúce sa vecných práv tretích osôb, započítania pohľadávok, výhrady vlastníctva, zmlúv vzťahujúcich sa na nehnuteľný majetok, regulovaných trhov, pracovných zmlúv, účinkov insolvenčného konania na práva podliehajúce registrácii a na právo rozhodné vo vzťahu k poškodzujúcim úkonom, ochrany kupujúcich tretích osôb, účinkov na prebiehajúce súdne spory, právneho poriadku štátu, kde sa vec nachádza, vo vzťahu k výkonu majetkových a iných práv, dohôd o vzájomnom započítaní a novácii, zmlúv o repo obchodoch a platieb po začatí insolvenčného konania.

Pokiaľ sa tieto normy prekrývajú s normami zákona o MPS alebo inými kolíznymi normami, majú prednosť tieto špecifické ustanovenia zákona o insolvenčnom konaní.

Posledná aktualizácia: 04/11/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.